

دوهفته نامه جامعه و فرهنگ قزاقستان

شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در آستانه
قزاقستان

مدیر مسئول: علی اکبر طالبی متین رایزن فرهنگی

آدرس: آستانه تقاطع مایلین-ژوما بایف، کوچه اویتوغان 16

<http://nursultan.icro.ir/>

<https://www.facebook.com/iranculturecity>

https://www.instagram.com/iran_culture_astana/

https://www.youtube.com/channel/UC4tt5AM_3ljUnBDFur4ew/featured

فهرست مطالب

اخبار اجتماعی، علمی، فرهنگی، هنری و دینی

صفحه

عناوین

- 3..... داشتن دانش زبان قزاقی؛ شرط جدید اخذ تابعیت قزاقستان!
- 5..... پرداخت با Qr code محبوب‌ترین روش پرداخت در قزاقستان.....
- 6..... افتتاح بنای یادبود علیشیر نوایی در پایتخت قزاقستان.....
- 7..... سالخوردگی قزاقستان: تا سال 2050 سطح بالایی از جمعیت، سالمندان خواهند بود.....
- 9..... رونمایی از کتاب "در مسیر نیاکان: مکتب اسلام در استپ قزاقستان.....
- 10..... 80 درصد از جوانان قزاقستان خانواده را اولویت اول خود می‌دانند.....
- 11..... ایجاد کمپینی علیه حجاب در مدارس قزاقستان.....
- 12..... دیدار و گفتگوی رایزن فرهنگی ایران با رئیس موزه ملی جمهوری قزاقستان.....
- 14..... ایده‌های نو برای توسعه زبان قزاقی.....
- 18..... افتتاح شعبه دانشگاه قزاقی مختار عوض اف در ازبکستان.....

گزارشات تحلیلی

- 19..... آیا پیروان تصوف در حاکمیت قزاقستان نفوذ دارند؟.....
- 29..... دستاوردهای کشور قزاقستان در حوزه آموزش عالی در نیمه اول سال 2024.....

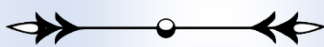
[/https://www.instagram.com/iran_culture_astana](https://www.instagram.com/iran_culture_astana)

<https://www.facebook.com/iranculturencity>

اخبار اجتماعی، علمی، فرهنگی، هنری و دینی

داشتن دانش زبان قزاقی؛ شرط جدید اخذ تابعیت قزاقستان!

به گزارش خبرگزاری کازینفورم وزارت امور داخله جمهوری قزاقستان تغییراتی در قوانین دریافت و رسیدگی به درخواست‌های اخذ و بازگرداندن شهروندی جمهوری قزاقستان ایجاد کرده است. دستور مربوطه این طرح توسط وزیر امور داخله قزاقستان در 29 جولای 2024 صادر شد.

از این پس درخواست برای پذیرش تابعیت جمهوری قزاقستان و بازگرداندن شهروندی الزاماً باید همراه با گواهی تایید کننده دانش زبان دولتی در سطح پایه و همچنین آگاهی از مبانی قانون اساسی و تاریخ قزاقستان باشد. دامنه این مصوبه طبق بند 14 ماده 17 قانون "شهروندی جمهوری قزاقستان" توسط نهاد مجاز در زمینه علوم و آموزش عالی تعیین می‌شود.

این لایحه از 12 اوت 2024 لازم الاجرا خواهد شد.

پیش از این سیاست نوریبک وزیر علوم و آموزش عالی قزاقستان درباره ی آزمون اعطای شهروندی قزاقستان صحبت کرده بود.

سیاست نوریبک بیان کرد: این آزمون سه جزء خواهد داشت. اجزاء آن، نخست دانش زبان قزاقستانی، دوم مبانی قانون اساسی و سوم مبانی تاریخ قزاقستان می‌باشد. کسانی که متقاضی شهروندی هستند ملزم به شرکت در این آزمون‌ها خواهند بود. در خصوص فهرست جداگانه ای از افرادی که شایستگی قزاقستان را دارند، به اصطلاح فهرست ریاست جمهوری، ملاحظاتی وجود دارد. این وزیر تشریح کرد: خردسالان و افراد دارای معلولیت از این آزمون معاف خواهند بود.

در صورت وجود دلایلی که در ماده 17 قانون اساسی ذکر شده باشد، درخواست پذیرش تابعیت یا اعاده تابعیت جمهوری قزاقستان رد می‌شود.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

در این ماده آمده است که دادخواست اخذ شهروندی در موارد زیر قابل رد است:
شخص درخواست کننده:

- طبق قوانین بین المللی مرتکب جنایت علیه بشریت شده باشد.
- آگاهانه با حاکمیت و استقلال جمهوری قزاقستان مخالفت کند.
- خواستار نقض وحدت و یکپارچگی قلمرو جمهوری قزاقستان باشد.
- دست به فعالیت های غیرقانونی که برای امنیت ملی یا سلامت عمومی قزاقستان مضر است زده باشد.
- نفرت بین قومی، بین ادیان و مذهبی را تحریک کرده یا با عملکرد زبان دولتی جمهوری قزاقستان مخالف است.
- در سازمان های تروریستی یا افراطی دست دارد یا به جنایات تروریستی یا افراطی محکوم شده است.
- در لیست تحت تعقیب بین المللی قرار دارد، در حال گذراندن مجازات تحت حکم دادگاهی است که لازم الاجرا شده است یا اقدامات وی توسط دادگاه به عنوان جرم تکراری، خطرناک شناخته شده است.
- شهروند ایالت(های) دیگر باشد.
- اطلاعات نادرست ارائه کرده یا مدارک لازم را در مدت زمان تعیین شده توسط قانون جمهوری قزاقستان ارائه نکرده باشد.
- این شخص دارای محکومیت غیرقابل جبران یا برجسته ای برای ارتکاب جنایت عمدی در قلمرو جمهوری قزاقستان یا خارج از کشور است.
- مرتکب جرم علیه خشونت جنسی یک خردسال شده باشد.
- در مدت پنج سال قبل از تسلیم درخواست مرتکب تخلف اقتصادی شده باشد.
- در مدت پنج سال قبل از درخواست مکرراً قوانین مهاجرت جمهوری قزاقستان را نقض کرده باشد.
- تابعیت جمهوری قزاقستان را بر اساس بندهای خاصی از ماده 21 قانون ظرف پنج سال قبل از درخواست از دست داده باشد.
- بر اساس ماده 1-20 قانون، شخص از تابعیت جمهوری قزاقستان محروم می شود.
- زبان دولتی در سطح ابتدایی، مبانی قانون اساسی جمهوری قزاقستان و تاریخ قزاقستان را تا حدی که توسط نهاد مجاز در زمینه علوم و آموزش عالی تعیین می شود، نمی داند.

تاریخ: 15 مرداد 1403

<https://www.inform.kz/ru/sertifikat-na-znanie-kazahskogo-yazika-potrebuetsya-dlya-polucheniya-grazhdanstva-64757b>

پرداخت با Qr code محبوب‌ترین روش پرداخت در قزاقستان

به گزارش خبرگزاری کازینفورم، انجمن سرمایه‌داران قزاقستان اطلاع داد که حجم پرداخت‌ها با استفاده از کدهای QR برای اولین بار از حجم پرداخت‌ها از طریق پایانه‌های POS فراتر رفته‌است و در آینده، محبوبیت آنها حتی بیشتر نیز خواهد شد.

به صورت مطلق، حجم پرداخت توسط QR به 7.3 تریلیون تنگه رسیده‌است، در حالی که حجم پرداخت با پایانه‌های POS 7.2 تریلیون تنگه می‌باشد.

به گفته کارشناسان، این روند به دلیل سادگی، راحتی و صرفه جویی در پرداخت با کدهای QR ادامه خواهد داشت.

در عین حال، تا اول جولای 2024، 78.1 میلیون واحد کارت پرداخت ممکن است همچنان در دست قزاقستانی‌ها باشد.

-رایج‌ترین کارت‌ها، کارت‌های نقدی (80.0٪)، سهم کارت‌های اعتباری 16٪، 4٪ باقی مانده است. کارت‌های نقدی با محدودیت اعتباری و کارت‌های پیش پرداخت است. بر اساس این گزارش، سرانه 3.1 کارت نقدی (2.8 در سال قبل) و 0.6 کارت اعتباری وجود دارد.

لازم به ذکر است که مقرر است تا سال 2025 یک سیستم ملی واحد کد QR برای همه بانک‌ها راه‌اندازی شود. به این ترتیب، قزاقستانی‌ها می‌توانند با استفاده از هر بانکی با استفاده از هر کد QR، برای خرید مواد خود، پرداخت انجام دهند.

گفتنی است سیستم پرداخت QR اسکنر یکی از روش‌های پرداخت در قزاقستان است که در آن شخص بدون نیاز به همراه داشتن کارت خود و تنها با اسکن کردن مبلغ خرید، پرداختش را انجام می‌دهد. این سیستم در حال حاضر تنها برای یکی از بانک‌ها (kaspi) برقرار است اما وعده داده شده تا به زودی این سیستم برای سایر بانک‌ها نیز اجرایی شود. از جمله مزایای این روش، عدم نیاز به همراه داشتن کارت فیزیکی برای خریدار است.

تاریخ: 17 مرداد 1403

<https://www.inform.kz/ru/oplata-s-pomoshyu-qr-stala-samim-populyarnim-sposobom-rasschitatsya-v-kazahstane-ad323c>

افتتاح بنای یادبود علیشیر نوایی در پایتخت قزاقستان

به گزارش خبرگزاری El.kz، قاسم ژومارت توکایف رئیس جمهور قزاقستان به همراه شوکت میرضیایف رئیس جمهور ازبکستان بنای یادبود علیشیر نوایی شاعر نامدار ازبکستان را در آستانه، پایتخت قزاقستان افتتاح کردند. رئیس جمهور قزاقستان گفت: برپایی بنای یادبود شاعر بزرگ و برجسته علیشیر نوایی در پایتخت، پیش از هر چیز نشان دهنده علاقه خاص مردم قزاقستان به مردم ازبکستان است.

پل طلایی دوستی قزاقستان و ازبکستان همکاری فرهنگی و بشردوستانه است و توسعه همه جانبه آن بسیار مهم است. شراکت بین دو کشور ناشی از روابط دیرینه برادرانه است. امروز در آستانه، بنای یادبود فرزند بزرگ مردم ازبک، متفکر و شاعر نامدار ازبکستان علیشیر نوایی افتتاح می شود. این نشانه علاقه خاص مردم قزاقستان به مردم ازبکستان است. علیشیر نوایی مورد احترام همه ترک هاست و میراث او گنجینه معنوی کل بشریت محسوب می شود.

آثار علیشیر نوایی با گسترش افق ادبیات ترکی، آن را به سطح جهانی ارتقا داد و مورد توجه شخصیت‌های برجسته مردم قزاقستان قرار گرفت.

ما مفتخریم که شوکان اولیخانوف یکی از نخستین پژوهشگران آثار علیشیر نوایی بود و پسرش آبای او را معلم می دانست. امضای منحصر به فرد علیشیر نوایی، عمق تفکر و مهارت های هنری شاعران و نویسندگان از سراسر جهان را تحت تاثیر قرار می دهد. این روند همچنان ادامه دارد. علیشیر نوایی نه تنها یک میراث ادبی، بلکه یک میراث فلسفی غنی نیز از خود به جای گذاشت. اندیشه های انسان گرایانه او در گنجینه فکری جهان جایگاه ویژه ای دارد.

قاسم ژومارت توکایف خاطر نشان کرد که علیشیر نوایی به عنوان یک دولتمرد با استعداد، حامی علم و هنر در تاریخ باقی ماند. وی در عین حال از شرف و آوازه بزرگ خود برای اعتلای معارف و فرهنگ استفاده کرد. او عامل ایجاد بسیاری از مدارس و کتابخانه ها بوده است.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

رئیس جمهور قزاقستان در پایان سخنان خود خاطرنشان کرد: پایین این بنا بیانگر برادری چند صد ساله یک قوم ترک است و حفظ و تقویت این تداوم وظیفه مشترک ماست. شوکت میرضیایف از قاسم ژومارت توکایف و مردم قزاقستان تشکر کرد و از کار این متفکر بزرگ به عنوان گنجینه مشترک برای بشریت قدردانی کرد.

ازبکستان و قزاقستان دو ملت به هم نزدیک و مرتبط هستند. هر دو کشور تاریخ، فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های یکسانی دارند. ما آن را گرامی می‌داریم. با کمال میل و احترام می‌خواهم بگویم که در سال 2020، شاعر نامدار قزاق، مرحوم نسی‌بیک آیتولی، مهم‌ترین اثر علیشیر نوایی «خمسه» را به زبان قزاقستانی ترجمه و منتشر کرد. رئیس جمهور ازبکستان گفت: باعث افتخار ما است که خود رئیس جمهور قزاقستان مقدمه این اثر را نوشته است.

گفتنی است میرنظام‌الدین علی‌شیر نوائی شاعر، متفکر و دولتمرد بزرگ ملت ترک است. آثار او به زبانهای ترکی-فارسی نوشته شده اند. تخلص او در اشعار ترکی «نوائی» و در اشعار فارسی «فانی» است.

تاریخ: 18 مرداد 1403

https://el.kz/astana-torinde-alisher-nauaiga-eskertkish-ashyldy_127908/

سالخوردگی قزاقستان: تا سال 2050 سطح بالایی از جمعیت، سالمندان خواهند بود

در پایان سال 2023، امید به زندگی در جمهوری قزاقستان، از لحظه تولد، افزایش یافت و به حداکثر میزان فعلی خود یعنی 75.09 سال رسید. امید به زندگی در این کشور هر سال در حال افزایش است. تنها در سال‌های 2020 و 2021 کاهش قابل توجهی در این شاخص و همچنین در سراسر جهان مشاهده شد که مسبب آن همه‌گیری ویروس کرونا بود. با این حال، از سال 2022، امید به زندگی در این کشور دوباره افزایش پیدا کرد. از نظر منطقه‌ای، بالاترین مقادیر امید به زندگی به ترتیب در شهر آلماتی (78.28 سال)، آستانه (78.09 سال)، چیمکنت (76.32 سال) و همچنین در مناطق مانگیستائو (75.84 سال) و در آتیرائو (75.29 سال) مشاهده شده‌است.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

باید در نظر گرفت که اینها مقادیر متوسط با در نظر گرفتن همه نسل‌ها از بدو تولد هستند. افزایش امید به زندگی در این کشور و افزایش جمعیت جمهوری قزاقستان به طور کلی منجر به افزایش قابل توجه تعداد شهروندان مسن شده است. بنابراین، در آغاز سال 2024، بیش از 2.7 میلیون نفر بالای 60 سال در قزاقستان زندگی می‌کردند. در طول سال، تعداد افراد مسن 4.2 درصد افزایش یافته‌است و به طور متوسط در دهه گذشته این افزایش 4.4 درصد در سال بوده‌است.

این امر افزون بر افزایش شاخص‌های مطلق، منجر به افزایش نسبت سالمندان به کل جمعیت نیز شد. بنابراین، تا ابتدای سال جاری، سهم آنها به 13.6٪ رسید، در حالی که در دوره مشابه سال 2020، 12٪ و در سال 2010 - فقط 9.8٪ بود. بدیهی است که در دراز مدت، تعداد و نسبت افراد مسن در جمهوری قزاقستان صرفاً رشد خواهد کرد.

برآوردهای کارشناسان بین‌المللی (UN) و قزاقستانی (UAPF) نشان می‌دهد که تا سال 2050 به دلیل افزایش امید به زندگی، سطح بالایی از جمعیت سالمندی وجود خواهد داشت. بر اساس پیش‌بینی‌ها، سهم افراد 60 سال و بالاتر به 16.7 درصد افزایش خواهد یافت.

تا سال 2050 از هر شش قزاقی، یک نفر بالای 60 سال خواهد بود.

افراد 65 سال و بالاتر نسبت افراد توانمند به مستمری بگیران از 7.7 در سال 2012 به 5.49 در سال 2023 کاهش یافته است. بر اساس پیش‌بینی‌های بین‌المللی (UN) و قزاقستان (UAPF)، تا سال 2050 در قزاقستان نسبت حمایت بالقوه به تقریباً 4 درصد کاهش می‌یابد که به طور جدی بار جمعیت در سن کار را افزایش می‌دهد.

چنین روندهای جمعیتی و چالش‌های بلندمدت؛ مسائلی دشوار برای جامعه در زمینه تأمین حقوق بازنشستگی ایجاد می‌کند. رویه بین‌المللی نشان می‌دهد که سیستم‌های توزیع قادر به تضمین پایداری سیستم بازنشستگی و سطح مناسب حقوق بازنشستگی نیستند. این مشکل تنها با سیستم‌های بازنشستگی چند سطحی، از جمله سیستم بازنشستگی تأمین مالی که در برابر فرآیندهای توسعه جمعیتی و اقتصاد مقاومت بیشتری دارد، قابل حل است. اجازه دهید توجه داشته باشیم: پیری جمعیت نه تنها در قزاقستان و نه تنها در حال حاضر رخ می‌دهد بلکه این یک روند طولانی مدت گسترده است. در نتیجه این روند جهانی، دولت‌ها در سراسر جهان به تدریج از سیستم‌های صرفاً توزیعی (همبستگی) به سیستم‌های مختلط از جمله سیستم تأمین مالی می‌روند. اگر در آغاز سال 2000 تقریباً 70 درصد از سیستم‌های بازنشستگی در جهان از نوع توزیعی بودند، در آن صورت سیستم‌هایی با مؤلفه تأمین مالی در حال حاضر غالب هستند.

سیستم بازنشستگی تأمینی به شهروندان این امکان را می‌دهد که پس از پایان بازنشستگی خود را در طول دوران کاری خود متناسب با درآمد خود تشکیل دهند. این امر به کاهش بار بودجه دولت و افزایش حقوق بازنشستگی در آینده با توزیع مسئولیت تأمین حقوق بازنشستگی بین دولت، شهروندان و کارفرمایان کمک می‌کند.

تاریخ: 18 مرداد 1403

<https://golos-naroda.kz/36217-stareiushchii-kazakhstan-vysokii-uroven-demograficheskoi-starosti-budet-nabliudatsia-k-2050-godu-1723091628/>

رونمایی از کتاب "در مسیر نیاکان: مکتب اسلام در استپ قزاقستان"

با حضور نوروزبای حاجی تاغان اولی مفتی اعظم و رئیس اداره دینی مسلمانان قزاقستان کتاب (در مسیر نیاکان: مکتب اسلام در استپ قزاقستان) در کتابخانه جهانی علمی منطقه‌ای به نام فارابی در چیمکنت رونمایی شد. نوروزبای حاجی تاغان اولی مفتی اعظم قزاقستان در سخنرانی افتتاحیه خود تاکید کرد که اداره دینی مسلمانان قزاقستان در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای به دانش سنتی، دین و سنت‌ها و ارزش‌های ملی داشته است. در این دیدار، تولبایف کنزخان آتاکولولی رئیس شورای جانبازان شهر چیمکنت، شالاتای میرزاخمتوف دولتمرد و شخصیت برجسته عمومی، مومبک عبدیاکیمولی رئیس شعبه چیمکنت اتحادیه نویسندگان جمهوری قزاقستان، کنزالی کنیراتبایولی معاون رئیس اداره دینی مسلمانان قزاقستان و نایب مفتی، بختیار اونربایف رئیس اداره امور ادیان چیمکنت حضور داشتند. کتب منتشر شده توسط انتشارات مفتح در این مراسم به صندوق کتابخانه اهدا شد.

شخصیت‌های دولتی و مردمی، نمایندگان قشر روشنفکر، دانشمندان، شاعران و نویسندگانی که در این مراسم شرکت کردند، قدردانی خود را در خصوص ابتکار شایسته مفتی قزاقستان ابراز کردند و برای او آرزوی موفقیت کردند. در این مراسم برای گرامیداشت یاد و خاطره درگذشتگان، قرآن مجید قرائت شد و رئیس اداره دینی مسلمانان قزاقستان به اقامه نماز پرداخت.

تاریخ: 19 مرداد 1403

<https://kazislam.kz/ru/v-shymkente-prezentovali-knigu-babalar-izimen-qazaq-dalasyndaghy-musylmandyq-mektep>

80 درصد از جوانان قزاقستان خانواده را اولویت اول خود می‌دانند

به گزارش خبرگزاری کازینفورم، مرکز تحقیقات جوانان نتایج مطالعه جامعه شناختی "جوانان قزاقستان" را به وزارت فرهنگ و اطلاعات ارائه کرد. کارشناسان قزاقستان ارزش‌ها و علایق اصلی را در میان جوانان شناسایی کردند. در این نظرسنجی 2000 فرد 14 تا 34 ساله شرکت نمودند. بر اساس نتایج نظرسنجی، اکثریت افراد (80.1٪) خانواده را ارزش اصلی زندگی می‌دانند. این روند چهار سال است که همینطور است. این مطالعه همچنین تهدیدی را برای رعایت حق چاپ نشان داد: 58.8٪ از پاسخ دهندگان، سایت‌های غیرقانونی را برای تماشای ویدیوها ترجیح می‌دهند. در حوزه زبانی، در زندگی روزمره در خانه، (72.9٪) جوانان بیشتر به زبان قزاقی صحبت می‌کنند. شرکت‌کنندگان تجربیات و بهترین شیوه‌های خود را با هدف بهبود کیفیت زندگی و چشم‌انداز نسل جوان به اشتراک گذاشتند. لازم به ذکر است که برای ایجاد یک استراتژی موثر سیاست جوانان، تحقیق ضروری است.

تاریخ: 23 مرداد 1403

<https://www.inform.kz/ru/80-kazahstanskoy-molodezhi-schitayut-semyu-glavnoy-tsennostyu-1e210f>

ایجاد کمپینی علیه حجاب در مدارس قزاقستان

یک شهروند قزاقستانی درخواستی مبنی بر ممنوعیت حجاب در قزاقستان را خطاب به وزارت آموزش و پرورش قزاقستان ارسال نمود.

این شخص خواستار تمدید قانون ممنوعیت پوشیدن لباس دینی در مدارس قزاقستان شد. نویسنده بیانیه اطمینان دارد که با کمک اصلاحات جدید می‌تواند نارضایتی مؤمنان را متوقف کند. در این دادخواست آمده است که لباس فرم اجباری مدرسه توسط قانون مشخص شده است.

این درخواست همچنین پوشیدن نمادهای دینی در موسسات آموزشی را ممنوع می‌کند. با این حال، قزاقستانی‌ها به طور دوره‌ای این محدودیت‌ها را به آیین نامه‌ها ارجاع می‌دهند.

برای جلوگیری از چنین ابهاماتی، نویسندگان پیشنهاد می‌کنند که قوانین را نظیر کشور فرانسه گسترش دهند. در آنجا همراه با استانداردهای قد شلوار دخترانه و پسرانه، الزامات قد دامن نیز گنجانده شده است. دامن‌ها باید زیر زانو باشند و لباس بیرونی باید یقه را بپوشاند.

نویسندگان این کارزار می‌گویند که اتخاذ اضافات پیشنهادی به جلوگیری از بسیاری از دستکاری‌هایی که جامعه را بی‌ثبات می‌کند، کمک می‌کند. در نتیجه، پایان دادن به اختلاف بر سر لباس اجباری مدارس، تقویت پایه‌های سکولار و رفع اتهامات بی‌اساس امکان‌پذیر خواهد بود.

به این ترتیب، آنها به عقیده‌ی خود از همه تفسیرهای ممکن از قوانین جلوگیری می‌کنند تا از هویت ملی قزاقستان و هماهنگی بین ادیان محافظت کنند.

برخی از نویسندگان تصریح کردند که شایعات و کنایه‌های ذکر شده در بالا شامل بیانیه‌ای است مبنی بر اینکه مقامات ظاهراً شهروندان را تشویق می‌کنند که لباس‌های خود را در بیاورند تا اینکه لباس مناسب بپوشند.

تاریخ: 23 مرداد 1403

<https://www.inform.kz/ru/kazahstantsi-sozdali-petitsiyu-protiv-religioznoy-odezhdi-v-shkolah-fa7145>

دیدار و گفتگوی رایزن فرهنگی ایران با رئیس موزه ملی جمهوری قزاقستان

علی اکبر طالبی متین رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در جمهوری قزاقستان جهت برقراری و توسعه روابط دو کشور در امور موزه ای با آیبیک صدیقوف رئیس موزه ملی جمهوری قزاقستان در پایتخت این کشور دیدار و گفتگو کرد.

در این دیدار آیبیک صدیقوف ضمن اظهار خرسندی از دیدار با رایزن فرهنگی و قدردانی از تلاشهای سفیر و رایزن فرهنگی ایران بابت شرکت فعال در برنامه های فرهنگی و هنری موزه ملی گفت: موزه ملی جمهوری قزاقستان با رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران از سال 2017 برنامه های مشترکی برگزار می کنند که این برنامه های فرهنگی مورد استقبال گرم ساکنان پایتخت قرار می گیرد. وی افزود چندی پیش در دیدار با سفیر ایران دعوتنامه ای از طرف موزه ملی جمهوری اسلامی ایران برای بازدید از این موسسه دریافت کردیم که به دلیل حجم بالای کار نتوانستیم دعوت ایشان را اجابت نماییم، اما امیدواریم در آینده نزدیک بتوانیم این دیدار را انجام دهیم چرا که این دیدار باعث گشایش باب همکاری ها خواهد شد. وی با اشاره به این که کارشناسان موزه ملی در دوره مرمت نسخ خطی در فوریه سال گذشته که با حمایت رایزنی فرهنگی ایران در مرکز ملی نسخ خطی برگزار شده بود مشارکت فعال داشتند و ما آمادگی داریم و درخواست می کنیم دوره های مشابهی نیز برای کارشناسان موزه ملی قزاقستان در مرکز موزه از طرف جمهوری اسلامی ایران برگزار گردد.

علی اکبر طالبی متین رایزن فرهنگی ایران در قزاقستان نیز در این دیدار با ابراز خرسندی از آشنایی با رئیس موزه ملی قزاقستان و همکاران ایشان، یکی از اهداف این دیدار را پیگیری و برنامه ریزی سفر هیئت موزه ملی به ایران عنوان نمود. وی ضمن قدردانی از اراده موزه ملی برای توسعه روابط در این زمینه، از آماده شدن متن پیش نویس تفاهمنامه بین موزه های ملی ایران و قزاقستان برای امضای دو طرف، عنوان نمود و گفت که امضای این تفاهم نامه می تواند میزان همکاری های موزه های اصلی دو کشور را به سطح واقعی برساند. زیرا هم ایران دارای تمدن کهن و هم قزاقستان به عنوان کشور مهم آسیای مرکزی از ظرفیت های بزرگی برخوردار هستند و در این راستا اشتراکات تاریخی، فرهنگی، دینی و هنری دو ملت می تواند برای ارتقاء سطح مناسبات کمک کند.

رایزن فرهنگی ایران در ادامه سخنان خود پیشنهاد امضای تفاهم نامه با این نمایندگی در برگزاری برنامه های مشترک فرهنگی و هنری در موزه ملی قزاقستان در نیم سال دوم میلادی را نیز مطرح نموده که مورد استقبال طرف قزاقی قرار گرفت.

آییک صدیقوف همچنین از نمایندگان موزه های مهم ایران برای شرکت در دومین کنگره بین المللی موزه ها دعوت نمود که قرار است 2 مهر ماه سال جاری در آستانه برگزار گردد و پیشنهاد امضای تفاهم نامه با موزه ملی ایران در چارچوب این برنامه را مطرح کرد.

وی همچنین با اشاره به بخش دیگر اقدامات موزه، گفت: بخش مهمی از اقدامات موزه ملی جمهوری قزاقستان، فعالیت های علمی و پژوهشی است. 60 درصد از کارشناسان این موزه دارای مرتبه علمی استادی هستند که در پروژه های علمی و پژوهشی اشتغال دارند. در حال حاضر اکثر این کارشناسان در اردوهای علمی و پژوهشی در سراسر قزاقستان حضور دارند. به گفته رئیس این موسسه، در موزه ملی بیش از 215 هزار اثر تاریخی نگهداری می شود که 40 درصد آن را میراث مکتوب تشکیل می دهد. به منظور نگهداری و مرمت آنها قرار است در سال آینده با دستور وزیر فرهنگ و اطلاع رسانی قزاقستان مرکز مرمت و نگهداری نسخ خطی افتتاح گردد که تمام تلاش های دانشمندان قزاقستان در این زمینه در آن متمرکز گردد.

آییک صدیقوف با ابراز علاقمندی به استفاده از تجربیات غنی ایران در این حوزه گفت: تمایل داریم با ایران در این زمینه همکاری ها را گسترش دهیم و از ظرفیت های کارشناسان ایران استفاده کنیم. امیدواریم با به کارگیری دانش ایرانی در این زمینه بتوانیم به حوزه مرمت و نگهداری نسخ خطی قزاقستان رونق تازه ای ببخشیم.

در پایان این دیدار مقرر شد در نشست بعدی در محل رایزنی فرهنگی ایران در آستانه تاریخ سفر هیئت قزاقستانی به ایران مشخص گردد و با امضای تفاهم نامه بین موزه ملی با رایزنی فرهنگی نقشه راه همکاری ها برای نیمه دوم سال 2024 تعیین گردد.

ملاحظه: موزه ملی جمهوری قزاقستان جوانترین و بزرگترین موزه در آسیای مرکزی است که در سال 2013 با دستور رئیس جمهور سابق این کشور تاسیس شد. این موزه بزرگترین مجموعه موزه منحصر به فرد دارای 74000 متر مربع مساحت است و از هفت بلوک و نه طبقه تشکیل شده است. فضای نمایشگاه را 20 سالن نمایشگاهی با مساحت بیش از 14000 متر مربع در بر گرفته است.

در حال حاضر قزاقستان در مسیر احیای تاریخ واقعی خود اقدامات زیادی در سطح دولتی انجام می دهد و حتی پروژه های کلان نظیر آرشیو 2025 را راه اندازی نموده است. جمهوری اسلامی ایران در این راستا با استفاده از ظرفیت های غنی خود می تواند به قزاقستان کمک نموده و از این طریق حضور خود را در این کشور گسترش دهد. شاید می توان گفت که بخش موزه بخصوص نگهداری و مرمت آثار تاریخی بهترین حوزه برای ارتقاء همکاری های علمی و پژوهشی با قزاقستان باشد زیرا بررسی های میدانی نشان می دهد که قزاقستان در این زمینه به تجربیات و دانش ایران نیاز مبرم دارد و این واقعیت را خود مقامات این کشور در تمام سطوح چندین مرتبه تایید و عنوان نموده اند.

ایده‌های نو برای توسعه زبان قزاقی

در قزاقستان توجه زیادی به توسعه و تقویت جایگاه زبان قزاقی می‌شود. قاسم ژومارت توکایف رئیس‌جمهور این کشور فعالانه از این ابتکار حمایت می‌کند. در سومین نشست ملی کنگره خلق که در ماه مارس سال جاری در آتیراو برگزار شد، رئیس دولت بر لزوم تقویت تدریجی نقش زبان قزاقی در زندگی روزمره تأکید کرد. توکایف تأکید نمود که اقدامات اساسی برای کمک به ایجاد یک محیط زبانی کامل مورد نیاز است. این نه تنها به سیاست دولت، بلکه به مشارکت فعال تجارت و جامعه نیز مربوط می‌شود.

نظر رئیس‌جمهور قزاقستان توسط کارشناسان، معلمان و محققان قزاقی پشتیبانی و حمایت می‌شود. کارشناسان قزاقی در گفتگو با خبرنگار BaigeNews.kz، در مورد چگونگی پیشرفت زبان قزاقستانی و چالش‌های آن صحبت کردند.

نویسنده کتاب خودآموز "موقعیت زبان قزاقی" و بنیانگذار باشگاه زبان قزاقستانی "معامله" کانات تاسیبکوف توجه را به این واقعیت جلب می‌کند که با وجود جایگاه زبان قزاقی به عنوان زبان دولتی، جایگاه واقعی آن در بخش‌های مختلف زندگی هنوز به دست نیامده است و این امر شکاف بین وضعیت رسمی زبان و استفاده واقعی آن را برجسته می‌کند.

دستان الدسف محقق زبان شناس همچنین خاطرنشان می‌کند که در بسیاری از زمینه‌های زندگی روزمره قزاق‌ها، از جمله مسائل حقوقی و مالی، آنها عمدتاً از زبان رسمی، یعنی روسی استفاده می‌کنند.

چه اشکالی در توسعه سیاست زبان وجود دارد؟

مدت زیادی است که در مورد توسعه زبان قزاقی صحبت می‌کنیم. برنامه‌های دولتی اجرایی می‌شود اما با این حال، مشکلات همچنان باقی است. این سوال پیش می‌آید که توسعه سیاست زبان در قزاقستان چه اشکالی دارد؟ به گفته دستان الدسف، یکی از مشکلات اصلی، ضعف قانون فعلی زبان است. فقدان الزامات و استانداردهای روشن برای مهارت در زبان قزاقی منجر به استفاده نادر از آن، از جمله در میان کارمندان دولتی می‌شود. همانطور که این محقق خاطرنشان می‌کند، جامعه به قانون زبان توجه می‌کند، اما آنچه مهمتر است نحوه برخورد مقامات دولتی با این مشکل است. اراده سیاسی نقش مهمی در ترویج زبان دولتی دارد.

این محقق زبان شناس همچنین خاطرنشان می‌کند که به عنوان یک اصل، قوانین در کشور به زبان روسی تدوین می‌شود. در سال‌های استقلال تنها دو لایحه از سوی نمایندگان به زبان دولتی مطرح شد.

او می‌افزاید که به اصطلاح خط سیریلیک زبانی در قزاقستان پدیدار شده است. این یک زبان جدید قزاقی-روسی است که از نظر واژگان، سبک و دستور زبان آمیخته است و اکثریت مردم به آن صحبت می‌کنند.

الدسوف معتقد است که سطح سواد در زبان قزاقی رو به کاهش است و مشکل این است که بسیاری به آن عادت کرده اند و به نوعی سازگار شده اند.

افزون بر این، وضعیت زبان در حال حاضر به دلیل یک عامل شناخته شده پیچیده است: استفاده از زبان قزاقی به عنوان یک زبان مترجم، به ویژه در حوزه رسمی. در نتیجه، زبان دولتی، از طریق متون متعدد ترجمه شفاهی و نوشتاری، سبک، واژگان، ترتیب جمله‌سازی اصل را اتخاذ می‌کند و از ردیابی (ترجمه تحت اللفظی - یادداشت نویسنده) استفاده می‌کند.

"اکثر متون تبلیغاتی ابتدا به زبان روسی نوشته می‌شوند، سپس به قزاقی ترجمه می‌شوند. این سیاست زبانی بلندمدت - ابتدا متن را به زبان روسی آماده می‌کنیم، سپس آن را به زبان قزاقستانی ترجمه می‌کنیم - بر توسعه زبان قزاقستانی تأثیر منفی می‌گذارد و کاستی‌های "ترجمه" را تداوم می‌بخشد.

کانات تاسیبکوف نیز با این مشکل دست و پنجه نرم می‌کند. او می‌گوید که بارها به مسئولان مربوطه نامه نوشته و از آنها خواسته تا اشتباهات تابلوها و تبلیغات را اصلاح کنند، اما کمتر به حرف او گوش می‌دهند.

هر روز، در حال قدم زدن در امتداد میدان جدید آلماتی، کتیبه‌های بزرگی را می‌بینم: مثلاً نوشته‌های روی درهای همه مؤسسات: «روش صحیح نوشتن این است که «همه تبلیغات در فضای باز» به اشتباه ترجمه شده است.

نویسنده مطمئن است که این اساس سیاست قزاقستان است - ترویج آهسته زبان قزاقی، بدون نقض حقوق کسی، بدون تحمیل یا اجبار. با این حال، این کارشناس ناامید نیست و معتقد است دیر یا زود زبان قزاقی جای آن را خواهد گرفت.

ما از همان ابتدای تشکیل دولت خود، مسیری را برای توسعه زبان قزاقی، معرفی و گسترش دامنه آن تعیین کرده‌ایم، اما بدون هیچ‌گونه تجاوزی به گروه‌های جمعیتی که به این زبان صحبت نمی‌کنند، بدون اجبار به زبان قزاقی، عاقلانه، آهسته و مهربانانه، این سیاست هنوز به ثمر نشسته است.

افزون بر این، به گفته تاسیبکوف، ترویج زبان قزاقی توسط فرآیندهای جمعیتی تضمین می‌شود: در خانواده‌های قزاق زبان، نرخ تولد بسیار بیشتر از خانواده‌های روس زبان است. این یک عامل کمک کننده به افزایش جمعیت آینده زبان مادری است. ذکر این نکته که 80 درصد کودکان در مدارس قزاقی تحصیل می‌کنند نشان می‌دهد که نسل جدید تمایل بسیار بیشتری به استفاده از زبان قزاقی خواهد داشت که زمینه را برای گسترش بیشتر آن فراهم می‌کند.

این نویسنده خاطرنشان کرد: در اینجا این اعتقاد راسخ وجود دارد که سیاست دولت تغییر نخواهد کرد، که البته مردم می‌خواهند این امر سریع‌تر اتفاق بیفتد.

زبان روستا

زبان شناسان شکایت دارند که تا به حال، قزاق‌های شهرنشین به طور کامل با زبان مادری خود ارتباط برقرار نمی‌کنند و زبان قزاقی همچنان زبان روستا و بخش کشاورزی باقی مانده است.

کانات تاسیبکوف معتقد است که باید توجه زیادی به توسعه زبان شهری شود. شهروندان باید قزاقی هم صحبت کنند. برای این کار لازم است فرهنگ شهری به زبان قزاقی شکل گیرد. در حال حاضر پیشرفت‌هایی در این زمینه وجود دارد.

تاسیبکوف بر نقش قشر هوشمند متمرکز است که به طور فعال از زبان قزاقی استفاده می‌کنند و به توسعه زبان و فرهنگ قزاق علاقه مند هستند

من خودم بیش از یک بار به سخنرانی‌ها رفته‌ام. امروزه بسیاری از افراد باهوش و تحصیلکرده در حال ترویج زبان قزاقی هستند.

علاقه‌مندان زیادی در کشور وجود دارند که بدون حمایت دولتی کار آموزشی را انجام می‌دهند. به عنوان مثال، کانات تاسیبکوف خود نویسنده یک کتابچه راهنمای خودآموز منحصر به فرد "موقعیت زبان قزاقی" با روش خود برای یادگیری زبان دولتی و همچنین بنیانگذار باشگاه "معامله" است که در آن یادگیری زبان قزاقی رایگان است.

ترویج زبان قزاقی از مهدکودکها توسط خوانندگان مشهور

به گفته تاسیبکوف، برای ترویج مؤثرتر زبان قزاقی، لازم است موسسات پیش دبستانی به زبان قزاقی باشند. این یک گام حیاتی در ایجاد یک محیط زبانی است. کودکانی که در مهدکودک قزاقی شرکت می‌کنند، زبان را به راحتی فرا می‌گیرند.

مهدکودک‌ها باید مدت‌ها پیش به زبان قزاقی تدریس می‌کردند. این یک راه حل کاملاً ساده است زیرا یک فرد در کودکی همه چیز را مانند یک اسفنج جذب می‌کند.

به گفته نویسنده و برای اینکه جوانان به قزاقی صحبت کنند، لازم است که این زبان شیک و جذاب شود، تا توسط شخصیت‌های مشهور و محترم ترویج داده شود.

ضعف اصطلاحات ملی

دستان الدسف به نوبه خود معتقد است که توسعه اصطلاحات ملی ضروری است.

الدسف گفت: «پیش از این، یک کمیسیون اصطلاحات در قزاقستان وجود داشت که می‌توانست این مشکلات را حل کند، اما اکنون این کمیسیون به درستی کار نمی‌کند.

در عمل، مشکل اصطلاحات ملی به این واقعیت منجر می‌شود که، به عنوان مثال، در آکادمی هوانوردی غیرنظامی، علیرغم وجود دپارتمان‌های زبان قزاقستانی، سخنرانی‌ها به زبان روسی ارائه می‌شود. خلبانان و تکنسین‌های آینده از اصطلاحاتی به زبان روسی استفاده می‌کنند که از آموزش کامل به زبان مادری آنها جلوگیری می‌کند. این وضعیت برای سایر دانشگاه‌های فنی نیز رایج است.

وضعیت اصطلاحات پزشکی نیز مبهم است. اگرچه برخی از اصطلاحات ترجمه شده‌اند، اما بسیاری از آنها بد ترجمه شده‌اند و باعث سردرگمی در ادراک می‌شود. به عنوان مثال، اصطلاح "جراح" به "otashi" ترجمه شد

که به معنای پزشک کایروپراکتیک است. همچنین در استفاده از اصطلاحات لاتین مشکلی وجود دارد: اغلب داروها و نسخه پزشکها به زبان روسی نوشته می شوند.

برای توسعه موثر اصطلاحات ملی، الدوسوف پیشنهاد ایجاد سازمان های جدید، مانند موسسه اصطلاحات یا موسسه زبان شناسی اجتماعی را ارائه می دهد. این مؤسسات می توانند دیدگاههای شوروی در مورد وام‌گیری را بازنگری کنند و به جای ترجمه از روسی، راه‌حل‌های اصطلاحی اصلی قزاقستانی را توسعه دهند.

نقش رئیس جمهور در توسعه زبان

نقش رئیس دولت در توسعه زبان قزاقستانی را نمی توان نادیده گرفت. حمایت از زبان قزاقستانی به عنوان زبان دولتی یکی از اولویت های سیاست اوست. قاسم ژومارت توکایف در کار خود بر لزوم ترویج زبان قزاقی در حوزه‌های مختلف زندگی عمومی تمرکز می کند.

محقق زبان شناس داستان الدوسوف یادآوری می کند که رئیس جمهور معرفی یک نسخه نادرست از الفبای لاتین با لهجه را به حالت تعلیق درآورد. رئیس دولت این موضع را اتخاذ می کند که با در نظر گرفتن تجربه کشورهای آسیای مرکزی و همچنین جنبه مالی موضوع، باید بدون شتاب مصنوعی به الفبای لاتین روی آورد. رئیس جمهور همچنین درباره میراث فرهنگی به خط سیریلیک صحبت کرد.

رئیس جمهور قزاقستان گفت: "سه نمونه پیشنهادی الفبای لاتین ناقص بود، ما به یک رویکرد علمی برای این مشکل نیاز نداریم به سادگی الفبای سیریلیک را به الفبای لاتین منتقل می کنیم، ما به اصلاح زبان قزاقی نیاز داریم.

تاریخ: 25 مرداد 1403

https://baigenews.kz/gorod-tozhe-dolzhen-zagovorit-na-kazahskom-eksperty-predlozhili-idei-dlya-razvitiya-gosudarstvennogo-yazyka_182233/

افتتاح شعبه دانشگاه قزاقی مختار عوض اف در ازبکستان

به گزارش خبرگزاری KZ 24، شعبه ای از دانشگاه تحقیقاتی قزاقستان جنوبی به نام عوض اف در کشور ازبکستان افتتاح شد. این نخستین دفتر نمایندگی این دانشگاه در خارج از کشور است.

توافق مربوط به افتتاح شعبه این دانشگاه در ازبکستان در نشست اخیر سران دو کشور در آستانه به دست آمد. در حال حاضر این موسسه آموزشی اولین دانشجویان خود را پذیرش می‌کند. در سال جاری حدود 500 نفر در آنجا تحصیل خواهند کرد که متخصصان آینده در زمینه فناوری اطلاعات، شیمی و صنایع غذایی خواهند بود. آموزش در این دانشگاه به زبان‌های قزاقی، ازبکی و انگلیسی خواهد بود.

40 درصد از کادر آموزشی این موسسه متخصصان داخلی هستند. داریا کوژامژارووا، مدیر این شعبه در چیرچیک می‌گوید: در حال حاضر توسعه علم هدف اصلی هر دو کشور است. سرمایه‌گذاری در این صنعت در حال انجام است. در مورد تقویت روابط در زمینه علم و آموزش با سایر کشورها صحبت شده‌است. بنابراین امروز 18 شعبه آموزشی در حوزه فنی افتتاح می‌شود. رئیس نمایندگی دیپلماتیک قزاقستان در ازبکستان از نزدیک با عملکرد این شعبه آشنا شد. وی با کادر آموزشی دیدار کرد. نسل قدیمی معلمان از فرصت‌های ایجاد شده برای جوانان در موسسه آموزشی جدید بسیار قدردانی کردند.

ما در خصوص مزایای یک سیستم آموزشی دوگانه صحبت می‌کنیم که بر اساس آن دانش آموزان تحصیل خواهند کرد. آنها می‌توانند از امکانات تولید پارک فناوری محلی بازدید کرده و در تولید محصولات نهایی مشارکت فعال داشته باشند.

ایگول کودایبرگنوا، دانشجو می‌گوید: اساتید بسیاری در این دانشگاه هستند که مدرک دکتری گرفته‌اند و استاد بالاترین سطح آموزشی هستند. افزون بر این، اگر دانش آموز فعالی باشید و خوب مطالعه کنید، می‌توانید موفقیت‌های بزرگ‌تری کسب کنید. من هم به همین دلیل این موسسه آموزشی را انتخاب کردم. شایان ذکر است که موسسه آبیاری ازبکستان نمایندگی خود را در آلماتی هم افتتاح کرد. این نیز گواه روشنی بر همکاری همه جانبه دو کشور در زمینه‌های آموزشی و علمی است. در مورد شعبه قزاقستان در چیرچیک، این شعبه در منطقه‌ای قرار دارد که پتانسیل اقتصادی بالایی دارد و درصد بالایی از جوانان قصد دارند در اینجا تخصص فنی بگیرند. در عین حال، دانشگاهی که در بین بهترین‌ها در کشور ما قرار دارد، این فرصت را برای آنها فراهم می‌کند تا صاحب یک دیپلم رقابتی و بین‌المللی شوند.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

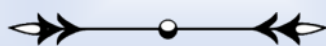
گفتنی است دانشگاه مختار عوض اف بزرگترین موسسه علمی، آموزشی، فکری، فرهنگی چند رشته ای منطقه ای در جنوب قزاقستان و شهر چیمکنت است که در سال 1943 تاسیس شد. در سال گذشته، این دانشگاه در رتبه‌بندی کلی در قزاقستان مقام سوم و از نظر تعداد کمک هزینه‌های تحصیلی مقام سوم را به خود اختصاص داد.

مختار عوض اف از نویسندگان مهم قزاقستان است که بیشتر به سبب نمایش‌نامه‌های خود مشهور است. او بیش از ۲۰ نمایش‌نامه و داستان‌های زیادی نوشته‌است. وی عضو فرهنگستان علوم جمهوری قزاقستان شوروی بود و سه نشان افتخار دولتی دریافت کرد. اثر مشهور او کتاب راه آبی با ترجمه نازلی اصغرزاده می‌باشد.

تاریخ: 27 مرداد 1403

<https://24.kz/ru/news/obrazovanie-i-nauka/item/666246-filial-kazakhstanskogo-vuza-otkrylsya-v-uzbekistane>

گزارش تحلیلی

آیا پیروان تصوف در حاکمیت قزاقستان نفوذ دارند؟

تغییر در ساختار سیاسی در یک دولت ناگزیر تغییر نگرش مجدد نسبت به دین را به همراه دارد و قزاقستان نیز از این سرنوشت کنار نمانده است. به نظر می‌رسد برای قزاقستان، که دغدغه اصلی تصوف، جریان عرفانی در اسلام است. این جریان هم مسلمانان و هم پیروان سایر ادیان قزاقستان چند مذهب را تهدید می‌کند، زیرا راه دیگر رسیدن به خدا و حقیقت را به رسمیت نمی‌شناسد و هیچ شانس را حتی برای آتئیست‌ها نمی‌گذارد، زیرا به نظم اجتماعی موجود و به طور کلی ایده یک دولت سکولار تجاوز می‌کند.

انصافاً، باید گفت تصوف به عنوان جزء لاینفک اسلام، جریان جدیدی نیست، و افزون بر این، در شکل سنتی و شرعی خود هیچ خطر اخلاقی و سیاسی ندارد. چنین جریان‌های عرفانی را می‌توان در تاریخ هر دینی یافت. شیوخ و طریقت

در قزاقستان، تصوف به عنوان یک جریان معنوی در اسلام، به اندازه برخی از کشورها رواج ندارد. با این حال، افراد و سازمان‌هایی هستند که ممکن است اندیشه‌های تصوف را ترویج کنند یا با این جریان در ارتباط باشند. در این شاخه، معلمان روحانی و شیوخ (مربیان) در طریقت‌های مختلف تصوف وجود دارند که ممکن است در قزاقستان پیروانی داشته باشند.

برخی از سازمان‌های اسلامی و گروه‌های اجتماعی در قزاقستان ممکن است به عنوان بخشی از فعالیت‌های خود از آموزه‌های تصوف حمایت و ترویج کنند. با این حال، برخی از گروه‌های صوفی ممکن است خود را مسلمان «واقعی‌تر» بدانند، که می‌تواند باعث ایجاد تفرقه در امت - جامعه مذهبی - و افزایش نزاع‌های مذهبی شود.

جادوگران قدرتمند

تصوف پس از شکل‌گیری در قرون 10-12 میلادی و همزمان با نفوذ به قلمرو قزاقستان، در واقع پیش‌تاز استقرار اسلام در میان ساکنان استپ کوچ نشین شد. اکثر مقدسین مورد احترام قزاق‌ها نظیر خواجه احمد یسوی، آریستان باب، بکت آتا و غیره از صوفیان بودند.

در دوران باستان، صوفیان را نه تنها راهبان درویش سرگردان فقیر، بلکه جادوگران واقعی نیز می‌دانستند که به قول امروزی، دارای توانایی‌های پاراسایکولوژی قدرتمندی بودند. شواهد تاریخی از آموزش بکت آتا در مدارس سمرقند و بخارا به جا مانده است که در آنجا ثبت شده است که او پس از اتمام تحصیل می‌توانست افکار مردم را بخواند، از دیوارها عبور کند، بالای زمین شناور شود و غیره. این جادوگری است که شباهت میان صوفیان حماسی و هم‌طرازان امروزی آنها را از بین می‌برد: صرفاً کیمیاگری دومی مفهوم سیاسی مشخصی دارد.

رهبران و مریدان

تاریخ معاصر "تصوف قزاق" از سال 1997 آغاز می‌شود، زمانی که عصمت الله مگزوم (مکسوم، عبدالغفار مکسوم اولی) از پاکستان (به گفته منابع دیگر، از افغانستان) به قزاقستان آمد و سپس تابعیت این کشور را گرفت. واقعیت این است که نوآموزان صوفی (مریدها) صرفاً باید با راهنمایی یک مربی معنوی راه معنوی خود را به پایان برسانند و تا همین اواخر عصمت الله چنین رهبری برای صوفیان قزاق بود. با ورود به کشور، در مسجدی در نزدیکی آلماتی مستقر شد و در آنجا مدرسه‌ای را تأسیس کرد و شروع به آموزش مریدان جدید کرد.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

با این حال، اولین تلاش او به شکست خورد و رهبر خارجی از قزاقستان اخراج شد. اما عصمت الله هنوز جهاد قزاقستانی خود را از دست نداده است. فرقه صوفیه از سال 2002 تحت عنوان انجمن عمومی «اعتقاد. دانش. زندگی» به فعالیت خود در کشور ادامه داده است.

طرفدار پوتین

گروه عصمت الله با عنوان جهریه در اواسط دهه 1990 گسترش یافت. او در رشد خود دو مرحله را پشت سر گذاشت. در ابتدا در روستای کاراسو در استان آلماتی قرار داشت. با این حال، در اواخر دهه 1990 به دلیل اینکه مدرسه ای که در این مسجد فعالیت می کرد در اداره دینی مسلمانان قزاقستان ثبت نشده بود، ممنوع شد و عصمت الله از قزاقستان اخراج شد. از ابتدای سال 2000، این گروه صوفی دوباره فعالیت خود را در منطقه مامیر در شهر آلماتی از سر گرفته است.

اعضای این گروه بارها و بارها تلاش کردند تا در مراجع قضایی ثبت نام رسمی کسب کنند. در ابتدا نتوانستند بنیاد خیریه شاهکریم را افتتاح کنند. سپس انجمن عمومی سراسری «اعتقاد. دانش. زندگی» سازماندهی شد که دارای 17 شعبه و 16 اداره در سراسر قزاقستان است. تحت حمایت این سازمان، گروه آواز «یسوی» با اجرای حکمت های خواجه احمد یسوی و دیگر روایات صوفیانه فعالیت می کرد و هفته نامه سراسری «اوش کیان» منتشر می شد.

دکترین اصلی عصمت الله با این واقعیت توجیه می شود که او با یک مأموریت ویژه به قزاقستان آمد که در خواب به او نازل شد یعنی بازآفرینی یک اسلام تجدید شده با محوریت قزاقستان.

در همین حال، اداره دینی مسلمانان قزاقستان در سال 2005 با صدور فتوایی، آموزه های عصمت الله را مغایر با شرع دانست، اما فعالیت های انجمن منع قانونی نداشت.

همچنین اطلاعاتی در اینترنت منتشر شد مبنی بر اینکه عصمت الله و مفتی عالی روسیه طلگات تاج الدین هم در ایمان و هم در زندگی با هم دوست هستند و برخی نیز این دومی را سرهنگ اداره کل اطلاعات ستاد کل نیروهای مسلح فدراسیون روسیه می نامند.

عصمت الله (راست) و تالگات تاج‌الدین (چپ)

شاید از اینجاست که سخنان عصمت الله در مورد پوتین به عنوان مهدی (مسیح) که به مبارزه با شر جهانی فراخوانده شده است و او با دجال یعنی با آمریکا و غرب دسته جمعی مبارزه خواهد کرد.

شفای از طریق مناسک

حامیان عصمت الله و صوفی‌گری با ظرافت عمل می‌کنند و پایه‌های قومی را برای آموزش خود به ارمغان می‌آورند و حافظه جمعی مردم قزاق و مؤلفه مذهبی آن را یادآوری می‌کنند که برای درک و روند احیای اسلام در قزاقستان و تصوف به عنوان بخش ارگانیک آن مهم است.

در این آموزه، رهبر دینی و پیروانش مراسمی جمعی را انجام می‌دهند که ترکیبی از سه تا چهار نوع ذکر جهیر («ذکر یا صدای بلند») است. ترکیب اجتماعی پیروان ناهمگون است و می‌توان آنها را به طور مشروط به 4 قشر تقسیم کرد: 1. افراد عادی (کارگران، رانندگان تاکسی، بیکاران، بازنشستگان، کارمندان پایین دست نهاد های دولتی). 2. دانش‌آموزان؛ 3. تجار کوچک و متوسط؛ 4. روشنفکران. اکثر آنها قزاق‌های جوان و میانسال هستند. در میان آنها همچنین می‌توان روزنامه‌نگاران، دانشمندان جوان، دانشجویان تحصیلات تکمیلی، کارکنان شرکت های مختلف و اساتید دانشگاه را یافت.

همانطور که پژوهشگر باباجانوف نوشته بود، آنها تصوف را لایه‌ای واقعی از فرهنگ ملی می‌دانند که تحت تأثیر نفوذ شوروی و سایر کشورها قرار نگرفته و از طریق احیای آن می‌توانند هویت ملی خود را در برابر چالش‌های جهانی شدن در شرایط انحطاط معنوی حفظ کنند.

مجموعه‌ای از دلایل روانی و اجتماعی برای پیوستن به تصوف نیز برجسته شده است. لایه خاصی از دختران و زنانی تشکیل شده است که (در اتاقی جداگانه) در مراسم و مجالس شرکت می‌کنند. برای برخی از دختران، این

مسیر خودشناسی و آشنایی با فرهنگ باستانی قزاقستان است، راهی برای غلبه بر بیگانگی در یک شهر بزرگ و یافتن یک گروه مناسب برای ارتباط است. برای دیگران امیدی برای شفای بیماری است. شیخ عصمت الله امکان شفا را از طریق مشارکت در مناسک صوفیانه از طریق مراجعه مداوم به خداوند برای شفا اعلام کرد.

"آگاهی روشن"

پس از جمع آوری گروه هواداران، در سال 2006 رونمایی کتاب عصمت الله مکسوم "استدلال ذکر جهر" در آلماتی برگزار شد. در مقدمه آن آمده است که «ذکر جهر» (ذکر با صدای بلند، عبادت به یاد خدا) جزء مهمی از تعلیم «علم حال» در مورد خودسازی معنوی فرد در مکتب دینی و اخلاقی یسوی است. هدف از این آموزه تهذیب قلب و روشنگری ذهن است و روش شناسی عملی برای رسیدن به این هدف مبتنی بر اجرای جمعی آیین «ذکر جهر» است. و تصادفی نیست که «قلب مخلص»، «آگاهی نورانی» و «بصیرت دل» مقوله‌های محوری در آموزه‌های آبی، شاهکریم، مشهور یوسف و ابوبکر کردری هستند. یعنی به تدریج به این واقعیت منتهی می‌شود که مشهورترین نام‌های استپ به تصوف اظهار می‌کردند. قابل توجه است که نظرات مثبتی بر این کتاب توسط دانشمندان مشهور، دکترای علوم و اساتید مانند آشیربیک مومینوف، م.ساییتوف، م.میرزاخیمیتوف داده شده است. و نویسنده فقید دیدخت آشیمخان از انتشارات آلاش نظر مثبت خود را بیان کرد که با هزینه شخصی کتاب را منتشر کرد.

محکوم شدند

در سال 2005 و در سال‌های بعد، رسوایی‌های متعددی با صوفیان همراه شد. پس از انتشار کتاب و در نهایت پس از بررسی فعالیت‌های جنبش اجتماعی «عقیده. دانش. زندگی» که عصمت الله از طریق آن فعالیت‌های خود را انجام می‌داد، وی و برخی از یارانش به حبس محکوم شدند. در زمانی که رئیس طریقت جهری در زندان بود، اطلاعاتی درباره وی در رسانه‌ها منتشر می‌شد. در سال 2019، عصمت الله از زندان آزاد شد و در بهار 2020، نشریاتی در مورد عصمت الله، رسالت او، اجداد مقدس، سرنوشت سخت اورالمان (قزاق قومی که به قزاقستان برگشت) و همچنین فیلم‌های ضبط شده از اجراهای گروه موسیقی یسوی در صفحات اینترنت منتشر شد. در پایان ماه مارس 2020، پیام‌های جداگانه‌ای از سوی عصمت‌الله به روسای جمهور قزاقستان، ترکیه، روسیه و آمریکا در یوتیوب منتشر شد و از آنها خواستار خواندن گسترده ذکر شد.

به گفته آیگریم تمیربايوا، محقق مذهبی در قزاقستان، صوفیان نیز از فناوری های جدید استفاده می کنند: طیف گسترده ای از شبکه های اجتماعی، پخش زنده، پادکست های ویدیویی و صوتی، دوره های آنلاین به بخشی جدایی ناپذیر از زندگی روزمره صوفیان مدرن تبدیل شده است که به تبادل نظر و توسعه یک شبکه جهانی صوفی کمک می کند.

به گفته وی، شرکت کنندگان در این جوامع، افزون بر اصول دینی، با طیف گسترده ای از پیوندهای اجتماعی و اقتصادی متحد می شوند از جمله ایجاد یک تجارت مشترک، توسعه شبکه های کارآفرینی و غیره. شایان ذکر است که نظر اداره دینی مسلمانان قزاقستان در مورد گروه های صوفی منفی است. در سال 2016، کانال یوتیوب Dinislam ویدیویی با عنوان "درباره عصمت الله و قربانعلی" منتشر کرد که در آن اشتباهات گروه های صوفی فعال در قزاقستان از دیدگاه اسلام رسمی توضیح داده شد. توجه داشته باشیم که در خود اداره مفتیات امامان به دو گروه تقسیم بندی می شوند، آنهایی که در ترکیه تحصیل کرده اند و کسانی که در کشورهای عربی آموزش دیده اند.

ترکیه در مقابل لیسه های "خود"

در مورد ترکیه، یادآور می شویم که لیسه های قزاق-ترکی (KTL) که در قزاقستان فعالیت می کنند، اغلب با ایده های گسترش تصوف در قزاقستان مرتبط هستند. اکنون آنها به "لیسه های نوآوری بیلیم" تغییر نام داده اند. آنکارای رسمی معتقد است که لیسه های قزاق-ترکی توسط یکی از پیروان واعظ مذهبی فتح الله گولن ساکن ایالات متحده تاسیس شده است. رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه، مخالف خود را به دست داشتن در شورش نظامی 8 سال پیش، زمانی که ارتش، به گفته آنکارا، قصد انجام کودتا را داشت، متهم کرد. در پی این رویدادها، ترکیه از قزاقستان خواست تا تمامی 33 لیسه را که آنکارا آنها را مرتبط با گولن می داند، بررسی کند. در 6 اگوست 2016، نورسلطان نظربایف، رئیس جمهور سابق قزاقستان، در جریان سفر به ترکیه، در دیدار با اردوغان، قول داد که فعالیت لیسه های قزاقستان-ترکیه را بررسی کند و اعلام کرد که هرکسی را که "ارتباطات آن با تروریسم" مشخص شود، به ترکیه تحویل خواهد داد.

قابل ذکر است که رئیس بنیاد "لیسه های نوآوری بیلیم" وزیر آموزش و علوم جمهوری قزاقستان بود. سیاستمداران، و همچنین بسیاری از دانشمندان و روزنامه نگاران، گمان می کنند که برنامه های این مؤسسات، اندیشه های طرفدار ترک و مذهبی را القا می کند که می تواند رژیم های سکولار را تهدید کند. نوزات اوپانیک، سفیر سابق جمهوری ترکیه در جمهوری قزاقستان از مقامات خواست تا اقداماتی را علیه لیسه های قزاقی-ترکی انجام دهند. نوزات اوپانیک گفت: "مؤسسات آموزشی که در قلمرو جمهوری قزاقستان فعالیت

می‌کنند و از نام "مدرسه قزاق-ترکی" یا "لیسه قزاق-ترکی" استفاده می‌کنند، هیچ ارتباطی با ارگان‌های دولتی کشور ما ندارند.»

اسامی رسوایی

در رابطه با عصمت‌الله گورو قزاق تصوف در قزاقستان، باید خاطر نشان کرد که همانطور که رسانه‌ها نوشتند، او توسط گالیپ بوکاش یک شرق‌شناس، فارغ‌التحصیل دانشگاه ملی فارابی، به قزاقستان آورده شد، که برادران مذهبی به او به طور مداوم در صعود حرفه‌ای از معاون رئیس تلویزیون دولتی "قزاقستان-1" به معاون شهردار آلماتی کمک کردند. وی در معاونت در حوزه عقیدتی و اجتماعی قرار گرفت تا بدون مانع افراد را به صفوف فرقه جذب کند و نفوذ آن را به آموزش و پرورش، جوانان و اقشار مختلف اجتماعی گسترش دهد.

در 1 سپتامبر 2004، خدمات ویژه جمهوری قزاقستان درباره قدرت رو به رشد جنبش صوفی به عنوان تهدیدی برای امنیت ملی کشور جوان اعلام کرد. با این حال، هیچ کس توجه زیادی به این بیانیه نه در اداره ریاست جمهوری و نه در استانداری‌ها نشان نداد.

گفتنی است بعداً در سال 2010، یادداشتی با عنوان «در مورد استفاده از ایدئولوژی مذهبی افراطی «تصوف» برای بی‌ثبات کردن وضعیت اجتماعی-سیاسی قزاقستان» از سوی برخی سرویس‌های ویژه در اینترنت منتشر شد. در این یادداشت آمده است:

تجزیه و تحلیل اطلاعات عملیاتی و عمومی نشان داده است که از سال 2009 نیروهای مخرب تلاش‌هایی برای بی‌ثبات کردن اوضاع اجتماعی، اظهارات تحریک‌آمیز و ابراز علناً قصد برگزاری جلسات، راهپیمایی‌ها و تجمعات غیرمجاز داشته‌اند. روشنفکران خلاق قزاق زبان، دانشجویان و کارگران شرکت‌های بزرگ عمده به عنوان مخاطبان برای انتشار بیانیه‌های مخرب انتخاب می‌شوند. خواسته‌های خلاف قانون اساسی و همچنین خواسته‌هایی که تحقق آنها آشکارا غیرممکن است اعلام می‌شود.

совершенно секретно
экз. единственный

Докладная записка

Об использовании экстремистской религиозной идеологии «суфизма»
с целью дестабилизации социально-политической ситуации в Казахстане.

25.05.2010 года

г.Астана

Согласно оперативной информации поступающей из различных источников стало известно, что в Казахстане наблюдается рост активности групп, национал-атриотической и противоправной направленности.

در آن نام‌های بسیاری از مقامات وقت قزاقستان اعلام شدند. همانطور که گفته شد، «در جریان تحلیل‌ها مشخص شد که سازمان‌دهندگان تجمعات غیرقانونی ممکن است جامعه مذهبی «طریقت عصمت‌الله» باشند.» در ادامه این یادداشت آمده است: «در سال 2005، نورژان قاسمبایف، دانش‌آموز مدرسه شاهکریم در آلماتی، با بریدن گلوی خود، خودکشی کرد. اما پس از مداخله تأثیرین دبیر شورای امنیت جمهوری قزاقستان، پرونده جنایی منتفی شد. رهبر معنوی فرقه، عصمت‌الله مگزوم، با کمک عوامل سرویس اطلاعات خارجی بارلاو، قزاقستان را ترک کرد. ابزار اصلی برای ترویج دکتربین‌سوی شرکت رادیو و تلویزیونی قزاقستان-1 بود که گالیم دوسکن تا بهار 2006 مسئولیت آن را برعهده داشت.»

از سال 2002 تا 2006، این شبکه تلویزیونی به سخنگوی ایدئولوژیک «صوفیان» تبدیل شد. کارمندان قزاقستان-1 برای وفاداری به آموزه‌های یسوی تحت‌گزینه‌ش سخت‌گیرانه قرار گرفتند. ده‌ها روزنامه‌نگار مخالف اخراج شدند. همچنین حضور صوفیان در مراکز خرید و سرگرمی آلماتی و کازرادیو و در شرکت آلماتی ژارناما کشف شد. در موسسات آموزشی نیز مانند دانشگاه پلی‌تکنیک، دانشگاه فارابی و غیره، فرقه‌های جوانان صوفی با عنوان گروه‌های «آبزیات»، «تمیرکازیک»، «شغات» وجود داشت. آنها توسط سیات ایبرایف دکتر علوم فنی، استاد مؤسسه پلی‌تکنیک، نماینده سابق شورای شهر آلماتی حمایت می‌شدند.

نقل قول مورد نیاز

همچنین گزیده‌هایی از این یادداشت نیز مستحق نقل قول گسترده است: «شهرداران مناطق، نواحی، افسران عالی‌رتبه اطلاعاتی که برخی از آنها از پیروان معنوی و عقیدتی آموزه‌های «تصوف» هستند، به عنوان مثال، شهردار منطقه بینیئو، ژنرال‌های کمیته امنیت ملی عبدیکازموف ک. و عیسیبیکوف آ. از «عقیده‌دانش‌زندگی» حمایت فعال دارند.»

مشخص شده است که حمایت این فرقه توسط مارات تأثیرین، دبیر شورای امنیت جمهوری قزاقستان، دارخان کالتایف معاون سابق رئیس حزب «نور وطن»، آبیش ککیل بایف سناتور سابق صورت می‌گرفت. (همه چیز به زودی توسط منابع مخفی اطلاعات مسدود شده است).

در آتیراو، ریاست اداره محلی کمیته امنیت ملی به نمایندگی از رئیس و معاون رئیس، مستقیماً منافع گروه «عقیده‌دانش‌زندگی» را لابی می‌کردند. در 4 مارس 2010، تحت حمایت این افراد، کنسرتی توسط گروه موسیقی در ساختمان تئاتر منطقه ای برگزار شد و پس از آن «گفتگو در مورد موضوعات معنوی» برگزار شد.

فعالیت های این انجمن به این واقعیت منجر شده است که امروزه اصول ایدئولوژیک "تصوف" نوعی پناهگاه معنوی برای اکثریت جنبش های ملی - میهنی در قزاقستان است. مناطقی که بیشترین حضور گروه عقیده.دانش.زندگی عبارتند از شهر سمی (قبیله نایمان)، مانگیستائو (قبیله آدای)، چیمکنت، قزل اوردا، آتیرائو.

رسوایی ها به نفع آنها بود

برخی از رسانه ها نوشتند که صوفی ها در طول فعالیت خود در قزاقستان، در صفوف خود قوی تر شدند. صوفیان قبلاً هلدینگ‌های رسانه‌ای را کنترل می‌کردند، تاجران بزرگ و عناصر جنایتکار برای ارائه تمام کمک‌های ممکن در توسعه این سازمان ترکیبی باطنی و اسلامی شتافتند.

در این میان، رسوایی‌ها با صوفیان به نفع اداره مفتیات بود تا موقعیت خود را در مبارزه با جنبش‌های غیرسنتی، از یک سو، و از سوی دیگر، با سازمان‌های مذهبی مستقل از این اداره تقویت کند. وقایع بعدی نشان داد که مفتیات نسبت به جوامع صوفی بدون توجه به مخرب بودن یا میانه رو بودن آنها موضع منفی گرفت. چنین تصویری شکل گرفت که اداره دینی مسلمانان قزاقستان در موضع اسلام ارتدوکس است که تصوف را به رسمیت نمی‌شناسد، یسوی را به رسمیت نمی‌شناسد و تصوف را بدعت و توهم می‌داند.

نمایندگان صوفی؟

در ژوئیه 2011، محاکمه در آلماتی ادامه یافت، که در آن عصمت الله رهبر جامعه صوفی قزاقستان، سیات ابرایف رهبر جامعه صوفی آلماتی و سایر طرفداران تصوف به عنوان متهم محاکمه شدند. در مجموع 9 متهم در دادگاه حضور داشتند.

ابزل کوسپانوف یکی از وکلای آنها که اکنون نماینده مجلس است و از سیات ابرایف دفاع می‌کرد، گرایش صوفیانه انجمن «عقیده.دانش.زندگی» را انکار نکرد. با این حال، در همان زمان، او به طور قاطعانه ایدئولوژیک رادیکالی این انجمن را رد کرد.

10 سال بعد، همانطور که stan.kz نوشت، ابزل کوسپانوف اعلام کرد:

- بعد از شروع همکاری با صوفیان، مرا در کشور شناختند. چشمانم به بسیاری از واقعیت ها باز شدند. بعدها گروهی به سرپرستی سنجر کریمبایی کتابی منتشر کردند و به کار خود ادامه دادند. من هم در انتشار کتاب شرکت کردم. من شخصا حمایت مالی چاپ کتاب «از آلدی تا اپیبک» را داشتم. بیسن کورانیک نیز در این امر کمک کرد.

وی در ادامه افزود:

- افرادی درباره وابستگی من به کمیته امنیت ملی سخن می‌گویند. شایعات مختلفی در مورد من وجود دارد. اما من به هیچ یک از آنها اهمیت نمی‌دهم. زیرا «مردی خداترس هستم». او گفت: صوفی بودن دنیای آسانی نیست. آرزوی من صوفی شدن است. این باید محقق شود.

همچنین بر اساس شایعات منتشر شده، در مجلس، در میان همکاران کوسپانوف در اتاق جلسه، هم گروه‌های مذهبی نیز می‌نشینند، از جمله ادیل ژانیرشین، ارمورات باپی، رینات زایتوف، ماکسات تولیکبای و آیدوس ساریم که زمانی نیز از صوفیان حمایت می‌کردند اما اکنون کناره گرفته‌اند.

اختلاف در خانواده

یک سال و نیم پیش، در نوامبر 2022، در روزنامه Abai.kz. مقاله‌ای تحت عنوان "صوفیان نقشه‌ای برای به دست گرفتن قدرت در قزاقستان تجویز کردند" - در مورد اختلاف بین صوفیان قزاق منتشر شد. پسر یکی از طرفداران این جریان در شبکه‌های اجتماعی از عصمت‌الله ماگزوم رهبر صوفیان قزاق انتقاد کرد. یکی از رهبران جنبش، پروفیسور سیات ابرایف، این رفتار مرد جوان را دوست نداشت.

چینگیس کریمبای، پسر سنجر کریمبای روزنامه‌نگار قزاق و صوفی، صوفیان را متعصب خواند. او نوشت: با مشاهده فعالیت‌های متعصبان صوفی که می‌گویند مهدی در روسیه ظاهر می‌شود و پوتین دست خود را به سوی او دراز می‌کند، می‌فهمم که چرا آتاتورک به آزار و اذیت افراد مذهبی سرنوشت‌ساز ترکیه پرداخت. دلایل اختلاف میان صوفیان قزاق به تفصیل در وب‌سایت Serke.org شرح داده شده است. به نوشته این نشریه، سنجر کریمبای می‌خواهد جای عصمت‌الله رهبر صوفی را بگیرد که این روزها پسرش را به سفرهای خارجی می‌برد و او را جانشین خود معرفی می‌کند.

قانون اساسی کمک می‌کند

توجه به این نکته ضروری است که همه صوفیان در قدرت لزوماً خطرناک نیستند. با این حال، هنگام ارزیابی پیامدهای تأثیر صوفیانه بر سیاست و حکومت، باید برخی از عواملی را در نظر گرفت.

صوفیانی که دارای مناصب عالی دولتی هستند، ممکن است تلاش کنند تا اعمال عرفانی یا مذهبی را به نهادهای دولتی وارد کنند که می‌تواند منجر به تبعیض مذهبی یا نفوذ نادرست دین بر سیاست شود.

قدرت صوفیان می‌تواند منجر به محدودیت تحقیقات علمی و اجتماعی بر اساس الگوی سکولار شود که می‌تواند پیشرفت و توسعه جامعه را کند کند.

برخی از گروه‌های صوفی ممکن است دیدگاه‌های محافظه‌کارانه‌ای داشته باشند که مغایر با اصول مدارا و برابری باشد که می‌تواند منجر به تفکیک اجتماعی و نقض حقوق شهروندان شود.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

به طور کلی، ورود صوفیان به عرصه سیاست مستلزم تعادل بین احترام به اعتقادات مذهبی آنها و رعایت اصول سکولار و حقوق شهروندان است. و ماده قانون اساسی جمهوری قزاقستان باید به این امر کمک کند که می‌گوید در این کشور انجمن‌های مذهبی از دولت جدا هستند.

منبع:

<https://ulysmedia.kz/analitika/35286-sufizm-v-kazakhstane-put-k-prosvetleniiu-na-gosudarstvennom-poprishche>

دستاوردهای کشور قزاقستان در حوزه آموزش عالی در نیمه اول سال 2024

یکی از دستاوردهای اصلی وزارت علوم و آموزش عالی قزاقستان در نیمه اول سال 2024، معرفی فناوری‌های نوآورانه‌ای بود که به افزایش دسترسی و کیفیت آموزش در مناطق مختلف کمک می‌کند. این بخش فعالانه در حال کار بر روی بهبود پتانسیل پرسنل، حمایت از ابتکارات برای بهبود صلاحیت‌های حرفه‌ای اساتید است. در زمینه تحقیقات علمی، توجه به توسعه پروژه‌های تحقیقاتی کاربردی است که به حرکت نوآورانه اقتصاد و حوزه اجتماعی کمک می‌کند. همکاری فعال با مراکز علمی و دانشگاه‌های پیشرو بین‌المللی که موجب تبادل دانش و تجربه در زمینه‌های اصلی علم و فناوری می‌شود، ادامه دارد. نتایج بهبود کیفیت آموزش عالی، در گزارش پرتال Primeminister.kz ارائه شده است.

تغییراتی در نظریه آموزش عالی و توسعه علم در جمهوری قزاقستان برای 2023-2029 با هدف افزایش کیفیت آموزش عالی و اثربخشی تحقیقات علمی معرفی شد.

آموزش عالی و تکمیلی

در حال حاضر 120 موسسه آموزش عالی در قزاقستان وجود دارد و 642.588 نفر در این موسسات تحصیل می‌کنند که از این تعداد 255.685 نفر بر اساس بورسیه دولتی تحصیل می‌کنند و 37.400 نفر کادر آموزشی می‌باشند.

حجم سفارشات دولتی برای تربیت پرسنل با تحصیلات عالی و تحصیلات تکمیلی در حال افزایش است، در سال 2024، حجم بودجه برای 93.952 کمک هزینه (کارشناسی - 77,844، کارشناسی ارشد - 13,189، دکترا - 2,919) به 228.6 میلیارد تنگه (حدود 440 میلیون یورو) رسید. در نیمه اول سال 2024 میلادی، 3 خوابگاه با 300 تخت شامل 2 خوابگاه برای دانشگاه‌ها و 1 خوابگاه برای کالج‌ها با 70 تخت به بهره‌برداری رسید. بر اساس نتایج نیمه اول همین سال، 27.969 دانشجوی خارجی در موسسات آموزش عالی قزاقستان تحصیل می‌کنند.

در چارچوب اجرای دستورات رئیس دولت و نظریه توسعه آموزش عالی و علم برای سال‌های 2023-2029، اقداماتی در زمینه راه‌اندازی شعب موسسات آموزش عالی خارجی در حال انجام است.

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

اهداف این اقدامات توسعه سیستم آموزش عالی داخلی، بهبود کیفیت آن از طریق انتقال دانش و بهترین تجربیات بین المللی و همچنین افزایش سهم دانشجویان خارجی است. امروزه 19 مشارکت استراتژیک، از جمله 15 شعبه مؤسسات آموزش عالی خارجی و 8 مشارکت استراتژیک در حال اجرا است. توجه اصلی به دانشگاه هایی با پردیس های بین المللی از جمله روابط مشارکتی با مؤسسات آموزش عالی قزاقستان معطوف شد. نقشه ای از نیازهای منطقه ای ایجاد شد.

اینفوگرافیک دولت جمهوری قزاقستان : شاخص های حوزه علوم و آموزش عالی

تعداد مؤسسات آموزش عالی – 120

تعداد دانشجو – 642.588 نفر

فارغ التحصیلان – 182.600 نفر

دانشجویان خارجی – 28 هزار نفر

تعداد اعضای هیئت علمی – 37.400 نفر

تعداد بورس های تحصیلی برای سال 2024 – 93.952

مشارکت های استراتژیک با مؤسسات آموزش عالی خارجی توسعه یافته و شعب دانشگاه های خارجی در مراکز

علمی ذیل راه اندازی شده و در حال فعالیت می باشد:

• دانشگاه دی مونتفورت قزاقستان (بریتانیا)

• "دانشگاه ملی تحقیقات هسته ای MEFI" در دانشگاه فارابی

• دانشگاه نفت و گاز روسیه به نام گوبکین در دانشگاه نفت و گاز آتیراو

• دانشگاه آریزونا (ایالات متحده آمریکا) در دانشگاه قزاقستان شمالی به نام قازیبایف

• دانشگاه هریوت وات در دانشگاه منطقه ای آکتوبه به نام ژوبانوف

دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

- شعبه دانشگاه اقتصاد در بیدگوشچ (لهستان) در دانشگاه شاهکریم (شهر سمی)
- دانشگاه پلی تکنیک شمال غرب در دانشگاه ملی فارابی قزاقستان به منظور تربیت کارشناسان ارشد در رشته مهندسی
- شعبه دانشگاه شیمی و فناوری مندلیف روسیه در دانشگاه منطقه ای تراز به نام دولاتی
- "انستیتو مهندسی آبپاری و مکانیزاسیون کشاورزی تاشکند" در دانشگاه ملی تحقیقات کشاورزی قزاقستان
- دانشگاه لورن در دانشگاه ملی تربیت مدرس قزاقستان به نام آبی
- دانشگاه زبان و فرهنگ پکن در دانشگاه بین المللی آستانه
- دانشگاه کاونتری
- دانشگاه فنی برلین (آلمان) در چارچوب کنسرسیوم قزاق-آلمانی در دانشگاه یسنوف.
- دانشگاه هنگ کنگ در دانشگاه ملی تحقیقات فنی قزاقستان به نام ساتپایف

21 مؤسسه آموزش عالی قزاقستان در رتبه بندی بین المللی QS WUR از بهترین دانشگاه های جهان و 29 موسسه در رتبه بندی آموزش عالی تایمز قرار گرفتند که 4 مؤسسه آموزش عالی، از جمله دانشگاه نظربایف برای نخستین بار، رتبه بالایی گرفتند.

دانشگاه ها حدود 245 برنامه آموزشی مشترک و برنامه های دو مدرک تحصیلی را اجرا می کنند. هر ساله بودجه ای برای جذب 200 دانشمند اختصاص می یابد. طبقه بندی جدیدی از جهت آموزش پرسنل معرفی شد. بیش از 8000 برنامه آموزشی به ثبت رسیده است که 57 درصد آنها به روز شده است.

مدل دانشگاه های دیجیتال تدوین شده است و امسال برنامه ریزی شده است که این مدل را به طور آزمایشی در دانشگاه فنی ساتپایف (آلمانی) و دانشگاه فنی سربیکبایف (اوسکمن) راه اندازی شود.

به منظور توسعه همکاری و استفاده از فناوری های نوین آموزشی، با شرکت های بزرگی نظیر Coursera، "Huawei Technologies Kazakhstan" LLP، Binance قزاقستان مذاکراتی انجام شد و تفاهم نامه هایی به امضا رسید. آکادمی فناوری اطلاعات هوآوی در 35 دانشگاه تاسیس شده است تا دوره های دارای گواهی هوآوی را ارائه دهد. با حمایت بایننس قزاقستان، حدود 350 استاد دانشکده های فناوری اطلاعات 22 موسسه آموزش عالی در زمینه فناوری های بلاک چین آموزش دیدند.

امروزه حدود 102 دوره آموزشی Coursera به زبان های قزاقی و روسی ترجمه شده است. مکانیزم خاصی برای محاسبه مجدد واحدهای گذرانده شده از طریق دوره های آنلاین برای دانشجویان معرفی شده است. برای سال 2024 میلادی، 40000 مجوز از 93 موسسه آموزش عالی به دانشجویان قزاقستانی اختصاص یافت.

تفاهم نامه ای بین وزارت آموزش عالی و علوم قزاقستان و شرکت آمازون به منظور جذب دانشجویان فناوری اطلاعات در پروژه OpenSearch و کسب تجربه حرفه ای امضا شد. در سال 2024 میلادی، 15 موسسه آموزش عالی داخلی دوره های هوش مصنوعی گوگل را معرفی می کنند. 12 هزار دانش آموز در پروژه هایی در چارچوب دوره هوش مصنوعی Generative AI شرکت می کنند.

دانشگاه آبی (آلمانی) و دانشگاه ژوبانوف (اکتوبه) در پروژه آزمایشی Google for Education شرکت می کنند. بر اساس داده های NVIDIA، 12 موسسه آموزشی در پروژه DLI شرکت می کنند. 12 سفیر تایید شده

دوهفته نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

گواهینامه های NVIDIA را دریافت می کنند. در سال 2024 میلادی، 15 موسسه آموزش عالی داخلی در حال معرفی دوره های گوگل در زمینه هوش مصنوعی هستند.

وزارت آموزش عالی قزاقستان در حال بررسی روش های همکاری متقابل با EduSystem 01 برای افتتاح مدارس برنامه نویسی نوآورانه است. این طرح در 20 دانشگاه منطقه ای کشور اجرا می شود. برای پروژه آزمایشی دانشگاه یسنوف معرفی شده است.

اکوسیستم دیجیتال در مؤسسات آموزش عالی تقویت شده است - همه به سیستم عامل های (Platonus) LMS، Moodle، Univer (و غیره) متصل هستند. سامانه جدید انتصاب روسای دانشگاه با برگزاری آزمون معرفی شد. بیش از 50 درصد از ساختمان های ریاست دانشگاه بازسازی شده است. مدیران جوان از صنوف فارغ التحصیلان مؤسسات آموزش عالی خارجی برجسته و دانش پژوهان برنامه «بولاشک» جذب شدند.

اقداماتی برای ایجاد مراکز تعالی دانشگاهی انجام شده است. برای این منظور 15 دانشگاه منطقه ای و 5 دانشگاه تربیت مدرس انتخاب شدند. در حال حاضر درخواست های 6 موسسه آموزش عالی تحت آزمون علمی و فنی دولتی قرار دارند.

برای تشکیل یک اکوسیستم تحقیقاتی و توسعه فناوری های پیشرفت به دانشگاه ملی فارابی (آلماتی)، دانشگاه ملی اوراسیا (آستانه)، دانشگاه دولتی عوض اف (چیمکنت) و دانشگاه دولتی بوکیتوف (کاراگاندا) عنوان و رتبه «دانشگاه تحقیقاتی» اعطا شد.

برنامه توسعه دانشگاه ساتبایف برای سال های 2022-2026 تدوین شد که بر اساس آن مرکز تحقیقات علمی فناوری های جدید در آموزش مهندسی و علوم ایجاد شد.

بر اساس دستور رئیس جمهور، مصوبه دولتی مبنی بر ایجاد "دانشگاه فنی اولیتائو" در ژرکازگان به تصویب رسید. همچنین، تاسیس یک شهر دانشگاهی با یک مرکز نوآوری و یک دانشگاه مدرن جدید در کونایف در حال انجام است.

پروژه "حرفه من - آینده من" در حال اجرا است که شامل تمرکز استراتژیک تلاش مؤسسات آموزش عالی، شهرداری ها و سازمان های تجاری برای تامین کارکنان خبره است.

اینفوگرافیک دولت قزاقستان در شاخص‌های اصلی حوزه علوم و آموزش عالی 1971 طرح علمی در حال اجرا است که 727 مورد از این تعداد توسط دانشمندان جوان اجرا می‌شوند. 162 برنامه علمی و فنی و 137 پروژه تجاری سازی اجرایی می‌شود. مدل دانشگاه دیجیتالی در حال آزمایش است. با شرکت‌های Coursers, Huawei, Binance تفاهم‌نامه همکاری امضا شده است.

امروزه، مدرسه آینده‌نگری در 5 منطقه از جمله استان‌های مانگیستائو، آتیرائو، آکتوبه، آقمولا و ژتیسو برگزار شد. تشخیص حرفه‌ای برای 27005 دانش‌آموز کلاس‌های 7-9 از 338 مدرسه در پلت‌فرم Edunavigator.kz انجام شد. در قزاقستان، 50 موسسه آموزش عالی، 440 برنامه آموزشی جدید را در چارچوب این پروژه معرفی کردند. معدل (GPA) برای تعیین میزان مشارکت دانش‌آموز در زندگی اجتماعی و کار داوطلبانه معرفی شد.

توسعه تحقیقات علمی

425 سازمان در حال انجام تحقیق و توسعه علمی در کشور هستند و 25.500 محقق در بخش علم قزاقستان فعالیت می‌کنند.

قانون «سیاست علم و فناوری» با هدف توسعه علم و اجرای سیاست‌های فناورانه، معرفی نتایج دستاوردهای علمی برای تضمین رقابت‌پذیری کشور و همچنین حل مشکلات راهبردی، حرفه‌ای و اجتماعی فعالیت‌های علمی به تصویب رسید.

قانون «تدارکات دولتی» امضا شد که مقررات مربوط به خرید کالاها، آثار و خدمات را برای مؤسسات تحقیقاتی علمی و مؤسسات آموزش عالی به منظور انجام فعالیت‌های علمی تحقیقاتی بدون رویه اداری عمومی شامل می‌شود. تدارکات دولتی با موافقت نهاد مجاز در زمینه تدارکات دولتی توسط وزارت علوم و آموزش عالی تعیین خواهد شد.

از اول ژانویه 2024، حقوق کارکنان سازمان‌های علمی 18 درصد افزایش یافت. مبلغ اضافه‌پرداختی به کارکنان علمی برای داشتن درجات علمی افزایش یافت.

نقش نهادی آکادمی ملی علوم تقویت شده است و مسائل مربوط به تامین مالی بودجه آکادمی ملی علوم جمهوری قزاقستان حل و فصل شده است. شورای ملی علم و فناوری وابسته به ریاست جمهوری قزاقستان برای اتخاذ تصمیمات راهبردی در زمینه توسعه علم قزاقستان تأسیس شد. 250 سازمان علمی از پایگاه‌های Web of Science، Scopus و ScienceDirect استفاده می‌کنند.

امسال 1971 طرح علمی، 162 برنامه علمی و فنی، 137 طرح تجاری سازی در حال اجراست. دانشمندان جوان در حال اجرای 727 پروژه علمی هستند.

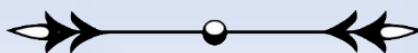
دوهفته‌نامه فرهنگ، جامعه، هنر، دین و مردم قزاقستان شماره (114) نیمه دوم مرداد ماه 1403

به عنوان نمونه، دانشمندان دانشگاه ملی تحقیقات فنی ساتبایف روشی را برای تولید عنصر شیمیایی سلنیوم با خلوص 99.5 درصد اختراع کردند که به طور گسترده در پزشکی، الکترونیک و تولید شیشه استفاده می شود. امروزه قزاقستان سلنیوم را از 8 دلار در هر کیلوگرم صادر می کند که به لطف روش جدید تولید، قیمت این عنصر می تواند 15 برابر (120-160 دلار در هر کیلوگرم) افزایش یابد.

آکبوتا کواندیکوا، دانشمند جوان دانشگاه ملی تربیت مدرس دختران قزاقستان، دارویی اختراع کرد که به افزایش بهره وری سبزیجات کمک می کند. این دارو اختراع ویژه ای را از موسسه ملی مالکیت فکری دریافت کرده است. دانشگاه کوزیبایف قزاقستان شمالی به طور مشترک با دانشگاه کشاورزی و جنگلداری شمال غرب چین توافقنامه ای را برای افتتاح یک مرکز تحقیقاتی برای شایستگی های کشاورزی امضا کردند. 3 زمینه اصلی کار مرکز از جمله تولید محصول، دامپروری و ایمنی مواد غذایی مشخص شد.

منبع:

<https://kaz.inform.kz/news/kazakstanda-28-minnan-astam-sheteldk-student-blm-/alip-zhur-15eed>

پایان